

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
ΕΛΠ31: ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ 2021-2022

3^ο Βήμα: Λέξεις (Φράσεις) – κλειδιά

Θέμα:

Αφού μελετήσετε προσεκτικά:

– τα κεφάλαια 1 και 2 από το διδακτικό εγχειρίδιο *Ο Δραματικός Λόγος από τον Αισχύλο ως τον Μένανδρο*, και

– τις ενότητες 4 και 5 από τα «Παράλληλα Κείμενα» (Χουρμουζιάδης και Εμμανουήλ-Φεσσά),

και αφού παρατηρήσετε προσεκτικά το οπτικό υλικό που θα βρείτε αναρτημένο (κάντε κλικ εδώ: υλικό), να γράψετε κείμενο που θα απαντά με τρόπο τεκμηριωμένο στο εξής ερώτημα:

Ποια συμπεράσματα μπορεί να εξαγάγει κανείς από τη μελέτη του οικοδομήματος του Θεάτρου του Διονύσου κατά την (ύστερη) κλασική περίοδο και της θέσης του (ΕΙΚ. 1-21) για τη σχέση, αφενός, του θεάτρου στην αρχαία Αθήνα με την κοινωνική, θρησκευτική, οικονομική και πολιτική ζωή της πόλης αλλά και για τα χαρακτηριστικά, αφετέρου, των παραστάσεων που παρουσιάζονταν σε αυτό. Για την εξαγωγή συμπερασμάτων να συγκρίνετε το διονυσιακό θέατρο με σύγχρονα θεατρικά οικοδομήματα όπως αυτά στις ΕΙΚ. 23-26.

Λέξεις (Φράσεις) – κλειδιά

Δημοκρατία: Η αθηναϊκή δημοκρατία έφτασε στο αποκορύφωμά της στα μέσα του 5^{ου} αιώνα και η ακμή αυτή κράτησε τριάντα περίπου χρόνια, περίοδος που έμεινε στην ιστορία ως ο χρυσός αιώνας του Περικλή. Τη μεγάλη αντοχή στον χρόνο της αθηναϊκής δημοκρατίας την αποδίδουν οι μελετητές, όχι μόνο στους σωστούς θεσμούς, αλλά και στη μεγάλη προσαρμοστικότητα και εξελικτικότητά τους. Οι θεσμοί γεννήθηκαν από

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

τις ανάγκες της ζωής και γι' αυτό προσαρμόζονταν εύκολα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Μεγάλα Διονύσια: Θρησκευτική γιορτή που αναδιοργάνωσε και εξωράισε ο Πεισίστρατος τον 6ο π.Χ. αιώνα (534 π.Χ.) στην Αθήνα. Κατά τη διάρκεια των γιορτών εντάσσονται οι δραματικοί αγώνες κατά τους οποίους παρουσιάζονται κυρίως τραγωδίες και σατυρικά δράματα, λίγο αργότερα και κωμωδίες.

Κοίλον: διαμορφωνόταν σε αμφιθεατρική πλαγιά, στην οποία οι θεατές αρχικά στέκονταν όρθιοι, αργότερα προστέθηκαν ξύλινες και εν συνεχεία λίθινες κερκίδες, προκειμένου να κάθονται οι θεατές.

Ορχήστρα: ήταν το αρχαιότερο τμήμα του διονυσιακού θεάτρου. Ήταν ημικυκλική (αλώνι) και εκεί εκτελούσε τις κινήσεις του ο χορός.

Χορός: συλλογικό πρόσωπο, που αρχικά αποτελούσε το σημαντικότερο στοιχείο του δράματος. Μετά, όμως, από την εισαγωγή των υποκριτών ο ρόλος του μειώνεται. Ο χορός αποτελούνταν από 12 μέλη, ενώ μετά από τον Σοφοκλή ο αριθμός του αυξήθηκε στα 15 μέλη. Επικεφαλής του χορού ήταν ο κορυφαίος και ο χώρος του η ορχήστρα. Ο χορός συχνά στην τραγωδία εκφράζει τις απόψεις της κοινής γνώμης και συνήθως έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Σκηνή: Ήταν στην αρχική του μορφή ένα ξύλινο παράπηγμα, το οποίο, όταν ενσωματώθηκε από τον Αισχύλο στην παράσταση, βρισκόταν στο άκρο της ορχήστρας. Γενικά, η σκηνή πέρασε από διάφορα στάδια μέχρι να φτάσει στην τελική μορφή της. Στους ελληνιστικούς χρόνους, η σκηνή ήταν ένα λίθινο κτίσμα με υπερυψωμένο λογείο, το προσκήνιο.

Υποκριτής: Ο ηθοποιός στο αρχαιοελληνικό δράμα (αποκρίνομαι = απαντώ). Ο Θέσπης εισήγαγε στην τραγωδία τον πρώτο υποκριτή, ο Αισχύλος τους αύξησε σε δύο και ο Σοφοκλής χρησιμοποίησε και τρίτο. Οι υποκριτές ήταν πάντα άνδρες. Για τις ανάγκες του ρόλου τους χρησιμοποιούσαν ενδύματα, παραγεμίσματα, περούκες,

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

προσωπεία και ειδικά υποδήματα. Ανάλογα με τον ρόλο τους χωρίζονταν σε πρωταγωνιστές, δευτεραγωνιστές ή τριταγωνιστές.

Μηχανή: «Μηχανή» ή «αιώρημα», ήταν ένα είδος γερανού με καλάθι, το οποίο χρησιμοποιούσε στις θεοφάνειες, για να παρουσιάζεται ο από μηχανής θεός.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!